

**АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО
ОЛИМПИЈСКИ ЦЕНТАР „ЈАХОРИНА“ ПАЛЕ
ПАЛЕ
-Одбор за ревизију-**

Нацрт.

**НАДЗОРНОМ ОДБОРУ И
СКУПШТИНИ АКЦИОНАРА**

**ИЗВЈЕШТАЈ
О РАДУ ОДБОРА ЗА РЕВИЗИЈУ И**

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАЧУНОВОДСТВУ И ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ А.Д.
Олимпијски Центар “Јахорина” Пале за 2016. годину**

Пале, Маја 2017. године

1. АКТИВНОСТИ ОДБОРА ЗА РЕВИЗИЈУ

Одбор за ревизију А.Д. ОЦ „Јахорина“ је именован од стране Скупштине акционара А.Д. ОЦ „Јахорина“ Пале, Одлуком број: СА 63/15 дана 20.07.2015. године на период од 4 године. Чланови Одбор за ревизију су:

1. Др. Драган Кулина, дипломирани економиста, овлаштени ревизор
2. Веселиновић Недељко, дипломирани економиста, овлаштени ревизор и
3. Свјетлана Пржуљ дипломирани правник са положеним правосудним испитом.

На првој конституирајућој сједници за предсједника Одбора за ревизију изабран је Веселиновић Недељко, дипломирани економиста и овлаштени ревизор.

У Друштву је формирано и Одељење интерне ревизије, у којем је радио један стручни сарадник-интерни ревизор дипломирани економиста и Директор одељења интерне ревизије као спољни сарадник такође овлаштени ревизор кога је именовао Одбор за ревизију.

У току календарске 2016. године Одбор је одржао 5 сједница са 38 тачака дневног реда као и 2 сједнице, до дана подношења овог извјештаја у 2017. години, са 18 тачака дневног реда. Одбор за ревизију је редовно извјештавао Надзорни одбор о своме раду и изнесеним мишљењима, закључцима и препорукама везаним за материјале по тачкама дневног реда које су служиле као основ за доношење одлука и других аката. Препоруке Одбора за ревизију је усвајао Надзорни одбор и задуживао Управу да реализује исте. Треба истаћи да је дио препорука реализована у одређеном року, а дио није још увијек, везано за Систематизацију радних мјеста и кад су у питању организациона питања.

Активности Одбора за ревизију у 2016. години су се одвијале на сједницама Одбора. Основ за рад су биле надлежности из Закона о Јавним предузећима, Закона о рачуноводству и ревизији те осталих законских и подзаконских аката који регулишу разне области као и праћење реализације Плана обављања ревизија, који је усвојио Одбор за ревизију. Одељење интерне ревизије сачинило и предложило Годишњу студију ризика за 2016. годину коју је усвојио Одбор за ревизију Након размотрене и усвојене Годишње студије ризика, Одбор за Ревизију је усвојио План ревизије Одељења за интерну ревизију за 2016. годину. Планом је предвиђено да се изврши укупно 13. ревизија појединих ризичних подручја што је и урађено. Треба напоменути да је интерни ревизор господин Крајишник Срђан напустио Друштво ради другог посла, као и чинјеницу да је изашао мандат директору Одељења интерне ревизије господину Окиљевић Обраду. Све планиране активности и интерне ревизије су завршене успјешно до 31.12.2016. године. У току је избор и именовање директора Одељења као и интерног ревизора.

На 6. Сједници одржаној 15.02.2016. године Одбора за ревизију је разматрао Извјештај Централне пописне комисије о попису имовине са стањем на дан 31.12.2015. године. Одбор за ревизију је констатовао да је попис извршен у складу са Правилником о организацији и спровођењу пописа имовине и обавеза и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем. Одбор за ревизију сагласан је са

приједлозима Централне пописне комисије и даје препоруку о начину књижења мањкова и вишкова, како слиједи:

- да се отписана средства - опрема и ситан инвентар, продају или униште,
- да се утврђени вишкови оприходују,
- да се за потраживања покрену процедуре наплате (опомене, тужбе и др.),
- да се за утврђене мањкове терете одговорна лица.

Разматрајући Финансијске извјештаје Друштва за 2015. годину (Биланс стања, Биланс успјеха, Биланс тока готовине, Ноте уз финансијске извјештаје и Извјештај о промјенама на капиталу), Одбор за ревизију А.Д. ОЦ „Јахорина“ Пале је констатовао да су извјештаји сачињени квалитетно и у складу са Правилником о рачуноводству, законским прописима и Међународним рачуноводственим стандардима. Служба рачуноводства А.Д. ОЦ „Јахорина“ Пале је кроз Ноте, које су достављене уз финансијске извјештаје, одлично презентовала све податке, што је за похвалу. Финансијски извјештаји, и поред незадовољавајућих резултата, дају основу надлежним органима за доношење пословних одлука. Кратак преглед основних података дат је у наставку.

Пословни приходи остварени у 2015. години износе **4.402.548 КМ**, што значи да су већи за 298 % од прихода остварених претходне године, и за 24 % су мањи од планираних. Познато је да је главни узрок неостваривања довољно прихода у 2014. години недостатак снијега што се сматра и природном непогодом која се одразила на пословање Друштва.

Пословни расходи у укупном износу од **6.473.396 КМ**, су већи за 17% од претходне године и за 2,5% већи од планираних. У структури пословних расхода трошкови амортизације учествује са 35%, трошкови плата са 34%, трошкови материјала са 20% док остали трошкови учествују са 11%. Ради недовољно оствареног пословног прихода *остварен је пословни губитак у износу од 2.070.848 КМ.*

Финансијски приходи у износу од **5.909 КМ** се односе на приходе од камата на средства на рачунима Друштва. Финансијски расходи износе **1.453.358 КМ**, односе се на доспјеле камате по емитованим обвезницама и обрачунате затезне камате. Камате по емитованим обвезницама износе 828.731 КМ, обрачунате затезне камате за неизмирене обавезе доспјелих анuitета из емисије обвезница 603.5047 КМ, и камате за неблаговремено плаћање јавних прихода у износу од 19.660 КМ. *Губитак из односа финансијских активности износи 1.447.449 КМ. Укупан губитак из редовне активности износи 3.518.297 КМ.*

Остали приходи и остали расходи остварени су од расходања и продаје средстава мање вриједности. Планирана продаја некретнина (земљиште на локацији „Трговке“ и Управна зграда), није реализована у 2015. години, па су изостали планирани приходи по том основу. Остали приходи су остварени у износу од **340.828 КМ**, а расходи у износу од **1.102.131 КМ**, што је дало *остварени губитак по тим активностима у износу од 861.851 КМ*

Укупан губитак за 2015. годину износи 4.380.278 КМ и мањи је од прошлогодњег за 9 % (4.788.211 КМ.).

Када се узме у обзир акомулирани губитак из претходних година у износу од 12.489.256 КМ и губитак из текућег периода, укупан губитак са 31.12.2015. године износи 16.869.404 КМ.

Одбор за ревизију је оцијено да је Друштво доведено у изузетно тешку финансијску ситуацију и како се ствари одвијају ситуација ће бити још тежа, обзиром на недостатак снијега у сезони 2016. године, као и чињеницу да ће камате и даље тећи обзиром да није извршена конверзија обвезница. Највећи узрочник великог губитка су обрачунати трошкови обезвријеђења средстава - трошкови амортизације у износу од 2.266.545 КМ, и укалкулисани расходи камата у износу од 1.453.394 КМ, на које Управа Друштва није могла утицати.

Одбор за ревизију је усвојио препоруку да исказани губитак по Финансијском извјештају за 2015. годину у износу од **4.380.278,00 КМ** (словима: четиримилиона тристотинеосамдесетхиљада двијестотинеседмдесетосам конвертибилних марака), остаје као непокривен губитак текуће године.

Након што је размотрио Извјештај о извршеној ревизији благајничког пословања и жиро рачуна, Одбор за ревизију је једногласно усвојио предметни Извјештај и донио препоруке:

- Да се повремено изврше контроле на ски касама у циљу утврђивања исправности рада сезонских благајника како би се избјегле евентуалне злоупотребе у руковању готовим новцем.
- Да се ски касе покрију функционалним видео надзором и алармима.
- Да се поврат аконтација за службена путовања, достављање доказа о оствареним трошковима на службеним путовањима као и достављање писаног извјештаја о службеним путовањима врши у року од седам дана како је то прописано Уредбом о накнадама заслужбена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 73/10).

Након што је размотрио Извјештај о извршеној ревизији пописа, Одбор за ревизију је једногласно усвојио предметни Извјештај и донио препоруку да се по окончању управног спора, који је покренут ради доказивања власништва на Хотелу „Коран“, менаџмент Друштва донесе адекватне одлуке о статусу хотела „Коран“ у пословној евиденцији Друштва што је и урађено на задовољавајући начин.

Одбор за ревизију је разматрао Извјештај о набавкама извршеним у децембру 2015. године и констатовао да нема примједби на исти, обзиром да није претходно извршена ревизија усаглашености извјештаја о набавкама са Законом о јавним набавкама у извјештајном периоду.

На 7. сједници Одбора за ревизију оджаној 23.05.2016. године разматран је Извјештаја са мишљење о извршеној ревизији финансијских извјештаја за 2015. годину независног ревизора Д.о.о. „Пословни информатор - ревизија“ Бјељина. Разматран је и Извјештаја о пословању за 2015. годину.

Одбор за ревизију је разматрајући Извјештај и мишљење независног ревизора о извршеној ревизији финансијских извјештаја за 2015. годину оцијенио да је исти састављен у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству

и ревизији Републике Српске и да по свим материјално значајним питањима одражава објективно и фер стање имовине, капитала, обавеза и резултате пословања у 2015. години. Ревизор је дао позитивно мишљење на финансијске извјештаје Друштва за 2015. годину. Ревизор је не изражавајући резерву на дато мишљење скренуо пажњу на исказани акумулирани губитак који угрожава сталност пословања Друштва.

Разматрајући Извјештаја о пословању за 2015. годину. Одбор за ревизију је констатовао да је Извјештај квалитетно методолошки урађен и да објективно приказује пословање Друштва и његов положај, укључујући и опис главних ризика и неизвјесности са којима се суочава, а све у складу са Законом о привредним друштвима Републике Српске, урађен у складу са Законом о рачуноводству Републике Српске („Службени гласник РС“ број: 94/15)

Такође су разматрани и Извјештај о извршеној ревизији обавеза и Извјештаји о набавкама извршеним у јануару 2016, у фебруару 2016. године, у марту 2016. године и априлу 2016. године.

На 8. сједници Одбора за ревизију оджаној 14.06.2016. године разматран је и усвојен Извјештај о раду Одбора за ревизију за 2015. годину и упућен Надзорном одбору и Скупштини акционара на разматрање.

На 9. Сједници Одбора за ревизију одржаној 26.08.2016.године је разматран је Шестомјесечни извјештај за период 01.01.2016. до 30.06.2016. године те је упутио препоруку, обзиром на остварени губитак за прво полугодиште, да се учине додатни напори да се одржи Скупштина акционара и да се реализују предложене мјере и активности, у противном Друштво неће моћи наставити пословање у складу са начелом сталности пословања. Одбор за ревизију је такође након проведене процедуре именовано фирму Д.О.О. „Пословни Иформатор - Ревизија“ Бијељина, за вањског ревизора, за обављање ревизије финансијских извјештаја Друштва за 2016. годину.

Разматрани су и Извештаји о извршеној ревизији залиха, Извјештај о извршеној ревизији набавки, Извјештај о извршеној ревизији инвестиција којом приликом су упућене одговарајуће препоруке органима за унапређење пословања.

Разматрани су том приликом и Извјештаји о набавкама извршеним у мају 2016. године. Извјештај о набавкама извршеним у јуну 2016. године.и Извјештај о набавкама извршеним у јулу 2016. године.

На 10. Сједници Одбора за ревизију одржаној 21.09.2016.године је разматран дневни ред са 4 тачке.У оквиру тога разматрана је и доношена Одлука о утврђивању услова, стандарда и критеријума за избор и именовање директора Одјелења за интерну ревизију Акционарског друштва Олимпијски центар „Јахорина“ Пале, утврђен је текста Јавног конкурса за избор и именовање директора Одјелења за интерну ревизију Акционарског друштва Олимпијски центар „Јахорина“ Пале и доношена Одлука о именовању Комисије за избор директора Одјелења за интерну ревизију А.Д. ОЦ „Јахорина“ Пале.

На 11. Сједници Одбора за ревизију одржаној 09.02.2017.године је разматран дневни ред са 13 тачка.Приликом разматрања Извјештаја Централне пописне комисије о извршеном попису имовине са стањем на дан 31.12.2016. године Одбор за ревизију је подржао предлоге Центарне пописне комисије у приједлогу одговарајућих књижења појединих позиција имовине уз принцип да се вишкови оприходују, а за мањкове да се задуже одговорни радници.

На 12. сједници Одбора за ревизију која је одржана 22.02.2016. године разматран је Финансијског извјештаја Друштва за 2016. годину као и доношење препоруке – мишљења о одлуци о покрићу губитка по финансијском извјештају Друштва за 2016. годину.

Одбор за ревизију је разматрао Извјештај о извршеној ревизији заштите и здравља на раду и заштите од пожара те Извјештај о ревизији примјене Закона о жичарама. Након што је размотрио Извјештај о извршеној ревизији Одбор за ревизију је констатовао да област заштите на раду и заштите од пожара функционише у складу са законима који регулишу ту област и да се дословно примјењује Закон о жичарама за превоз лица.

2. ИЗВЈЕШТАЈ О РАЧУНОВОДСТВУ И ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ

Законом о измјенама и допунама Закона о јавним предузећима („Сл.гла. РС“ бр.78/11) од 02.08. 2011. године, члан 22. Закона о јавним предузећима је допуњен са седам тачака које се односе на проширење надлежности Одбора за ревизију од којих је и тачка к) “извјештава скупштину јавног предузећа о рачуноводству, извјештајима и финансијском пословању јавног предузећа и његових повезаних предузећа.“

У вези тога Одбор за ревизију А.Д. ОЦ “Јахорина” Пале обавјештава Скупштину Друштва да је на 12. сједници Одбор за ревизију у 2016. години разматрао следеће извјештаје везано за рачуноводство и финансијске извјештаје те констатовао да је :
Рачуноводствени систем Друштва организован у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и рачуноводственим политикама предузећа. Успостављени систем омогућава свеобухватно евидентирање, као и откривање и спречавање погрешно евидентираних пословних догађаја, одређује лица која су одговорна за законитост и правилност настанка пословних догађаја, као и састављање финансијских извјештаја.

На основу успостављеног рачуноводственог система омогућено је вођење прописаних пословних евиденција неопходних да се на истинит и реалан начин утврде приходи и расходи, финансијски резултат, стање имовине, обавеза и капитала предузећа. Састављање финансијских извјештаја врши се у складу са Законом о рачуноводству и ревизији и примјеном Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Извјештај Централне пописне комисије о попису имовине на дан 31.12.2016. године. Одбор за ревизију је оцијенио да је Извјештај добро сачињен и препоручио да се: отписана седства продају или униште, да се утврђени вишкови процијене, и да се за утврђене мањкове терете одговорна лица.

Управа је припремила и презентовала сет финансијских извјештаја за 2016. годину и то: биланс стања, биланс успјеха, биланс тока готовине, извјештај о промјенама на капиталу и ноте-забиљешке уз финансијски извјештај за 2016. годину које је урадила служба рачуноводства. Ови извјештаји су састављени у складу са Рачуноводственим стандардима и оцијењени су од Одбора за ревизију као веома квалитетни извјештаји.. Зато Одбор за ревизију високо оцјењује рад рачуноводствене службе.

Одбор за ревизију је разматрајући Извјештај независног ревизора о ревизији Финансијских извјештаја за 2016. годину оцијенио да је исти састављен у складу са

Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и одражава по свим материјално значајним питањима објективно и фер стање имовине, капитала, обавеза и резултате пословања у 2016. години. Ревизор је дао позитивно мишљење на финансијске извјештаје Друштва за 2016. годину. Ревизор је не изражавајући резерву на дато мишљење скренуо пажњу на поједине билансне позиције које су материјално значајне за пословање Друштва и да то може утицати на **трајност пословања субјекта**, што је ревизор довољно истакао.

Разматрање Финансијског извјештаја Друштва за 2016. годину.

Разматрајући Финансијске извјештаје Друштва за 2016. годину (Биланс стања, Биланс успјеха, Биланс тока готовине, Ноте уз финансијске извјештаје и Извјештај о промјенама на капиталу), Одбор за ревизију А.Д. ОЦ „Јахорина“ Пале је констатовоа да су извјештаји сачињени квалитетно и у складу са Законом о рачуноводству и ревизији РС, Правилником о рачуноводству, и другим законским прописима и Међународним рачуноводственим стандардима. Служба рачуноводства А.Д. ОЦ „Јахорина“ Пале је кроз Ноте, које су достављене уз финансијске извјештаје, детаљно презентовала све податке и информације, што је за сваку похвалу. Финансијски извјештаји, и поред незадовољавајућих резултата, дају основу надлежним органима за доношење пословних одлука. Кратак преглед основних података дат је у наставку.

Пословни приходи остварени у 2016.години износе **3.370.020 КМ**, што значи да су мањи за 23,50 % од прихода остварених претходне године. Познато је да је главни узрок неостваривања довољно прихода у 2016. години недостатак снијега што се сматра и природном непогодом која се одразила на пословање Друштва.

Пословни расходи у укупном износу од **5.842.166 КМ**, су мањи за 10% од претходне године. У структури пословних расхода трошкови амортизације учествује са 37,63%, трошкови плата са 32,71%, трошкови материјала са 19,80%, трошкови производних услуга 5,00%, док остали трошкови учествују са 2,60%. Ради недовољно остварених пословних прихода **остварен је пословни губитак у износу од 2.472.146 КМ**.

Финансијски приходи у износу од **563 КМ** се односе на приходе од камата на средства на рачунима Друштва. Финансијски расходи износе **1.924.227 КМ**, односе се на доспјеле камате по емитованим обвезницама и обрачунате затезне камате. Камате по емитованим обвезницама износе 707.143 КМ, обрачунате затезне камате за неизмирене обавезе доспјелих ануитета из емисије обвезница 1.181.905 КМ, и камате за неблаговремено плаћање јавних прихода у износу од 34.500 КМ. **Губитак из односа финансијских активности износи 1.924.227 КМ. Укупан губитак из редовне активности износи 4.395.810 КМ.**

Остали приходи и остали расходи остварени су од расходовања и продаје средстава мање вриједности. Планирана продаја некретнина (земљиште на локацији „Трговке“ и Управна зграда), није реализована у 2016. години, па су изостали планирани приходи по том основу. Остали приходи су остварени у износу од **58.630 КМ**, а расходи у износу од **18.920 КМ**, што је резултирало **оствареним добитком по тим активностима у износу од 39.693 КМ**.

Укупан губитак за 2016. годину износи 4.356.117 КМ и малоје мањи је од губитка оствареног у 2015. години (4.380.274 КМ).

Када се узме у обзир акомулирани губитак из претходних година у износу од 16.770.455 КМ и губитак из текућег периода, укупан губитак са 31.12.201. године износи 21.126.572 КМ.

Одбор за ревизију цијени да је Друштво доведено у изузетно тешку финансијску ситуацију и како се ствари сада одвијају ситуација ће бити још тежа, обзиром да ће камате и даље тећи јер није извршена конверзија обвезница. Дакле, највећи узрочник високог губитка су обрачунати трошкови обезвријеђења средстава - трошкови амортизације у износу од 2.198.868 КМ, и укалкулисани расходи камата у износу од 1.924.223 КМ, на које Управа Друштва није могла утицати.

Када се посматрају обавезе и капитал у Пасиви биланса стања може се констатовати да се обавезе у износу од **24.477.237 КМ** углавном састоје од дугорочних обавеза у износу од **10.760.064 КМ** и краткорочних обавеза у износу од **13.717.173 КМ**. Обавезе везане за конверзију емитованих обвезница износе **21.907.006 КМ**, што је 89,50 % од укупних обавеза Друштва, обавезе према добављачима **1.101.853 КМ** што износи 4,50 %, обавезе за плате и доприносе **858.206. КМ** што износи 3,50%, и остале обавезе износе 2,50 %.

Друштво је редовно вршило исплату плата до септембра, док је за обавезе према порезима и доприносима сачинило репрограм са Пореском управом Републике Српске. Обавезе према добављачима су углавном измирене у првом кварталу 2016. године, као и заостале плате. Уколико би било ко од повјерилаца за наплату својих потраживања блокирао рачун Друштво би имало несагледиве посљедице и довело би у питање оправданост инвестиција и наставак пословања Друштва.

Зато је питање конверзије емитованих обвезница у капитал од стране Инвестиционо-развојне банке Републике Српске, односно Фонда за развој Источног дијела Републике Српске кључно питање даљег наставка пословања Друштва.

Након закључене расправе и предоченог Финансијског извјештаја Друштва за 2015. годину, Одбор за ревизију је једногласно донио;

На основу члана 26. став (1) тачка л) Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ број: 75/04 и 78/11), члана 68. Статута А.Д. ОЦ „Јахорина“ Пале, број: 2655-ОЦ/10 од 02.11.2010. године, Одбор за ревизију А.Д. ОЦ „Јахорина“ Пале, на сједници одржаној 22.02.2017. године, д о н и о је мишљење – препоруку да исказани губитак по Финансијском извјештају за 2016. годину у износу од **4.356.117,00 КМ**, остаје као непокривен губитак текуће године.

На ту констатацију указују и показатељи пословања Друштва.

Показатељи имовинског и финансијског положаја, успјешност пословања - приносни положај су веома неповољни и негативни.

Тренутна ликвидност као однос готовине и краткорочних обавеза износи 0,01%, што значи да су краткорочне обавезе на сваких 100 КМ покривене са 1 фенингом. (Пожељно да буде коефицијен најмање 0.10%)

Још је неповољнији однос залиха и краткорочних обавеза као показатељ текуће ликвидности (0.04%).(Пожељни однос је 2.и више).

Општи рацио ликвидности од 0,11 (текућа средства / краткорочне обавезе), указује да је ликвидност Друштва веома угрожена.

Друштво не остварује приходе који би омогућили финансирање расхода камата, пословни резултат је негативан (пословни приходи – пословни расходи).

Степен финансијске стабилности, краткорочне и дугорочне финансијске равнотеже су неповољни, односно ниски, што упућује на то да Друштво не обезбјеђује услове за сигурност у одржавању ликвидности.

Није могуће исказати показатеље кроз анализу приносног положаја , ризик остварења финансијског резултата, доњу тачку рентабилности и стопу економичности. Високе негативне стопе потврђују да су наступили финансијски ризици и да је пословање Друштва угрожено.

У току 2015. године као и у 2016. години интензивно се одржава комуникација између менаџмента Олимпијског центра, Министарства трговине и туризма Републике Српске и Инвестиционо развојне банке Републике Српске везано за „ Информацију о стању у а.д. ОЦ Јахорина Пале, и анализа проблематике развоја туризма, мјерама за даљи развој и унапређење туристичког сектора на Јахорини, са приједлогом закључака.“ Одбор за ревизију оцјењује да је садашње стање неодрживо. Друштву је блокиран жиро рачуна и долази у питање принцип сталност пословања субјекта. Зато предложене и усвојене мјере треба провести у кратком року.

Ради нерјешавања проблема везаних за проблеме у пословању директор Друштва господин Лазаревић је поднио оставку у току 2016. године. Именован је вршилац дужности до избора директора. Осим тога проблеми се огледају и у неодржавању годишњих Скуштина акционара што доводи у сумњу искрену подршку надлежног Министарства. То има за последицу и на неизбор чланова Надзорног одбора који функционише као в.д. чланова Надзорног одбора.

Пале, 15. Маја 2017. године

Предсједник Одбора за ревизију
Веселиновић Недељко, дипл. екон.

